

Додаток
до рішення
виконавчого комітету

ПОГОДЖЕНО
Рішення виконавчого
комітету селищної ради
06 листопада 2025 року
№288

ПРОГРАМА
для кривдників в Теофіпольській селищній раді
Хмельницького району Хмельницької області

1.Паспорт

1.	Ініціатор розроблення Програми	Теофіпольська селищна рада Хмельницького району Хмельницької області
2.	Розробник Програми	Комунальна установа «Центр надання соціальних послуг» Теофіпольської селищної ради Хмельницького району Хмельницької області
3.	Співрозробники Програми	КНП «Теофіпольський центр ПМСД» Теофіпольської селищної ради, КНП «Теофіпольська багатoproфільна лікарня», сектор «Служба у справах дітей», Сектор поліцейської діяльності №1 відділу поліції №2 ХРУП ГУНП в Хмельницькій області
4.	Відповідальний виконавець Програми	Комунальна установа «Центр надання соціальних послуг» Теофіпольської селищної ради Хмельницького району Хмельницької області
5.	Учасники Програми	Теофіпольська селищна рада, КУ «Центр надання соціальних послуг» Теофіпольської селищної ради, КНП «Теофіпольський центр ПМСД» Теофіпольської селищної ради, КНП «Теофіпольська багатoproфільна лікарня», сектор «Служба у справах дітей», Сектор поліцейської діяльності №1 відділу поліції №2 ХРУП ГУНП в Хмельницькій області
6.	Термін реалізації Програми	Безтерміново

7.	Перелік бюджетів, які беруть участь у виконанні Програми	Не потребує фінансування
8.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Програми, всього грн у тому числі:	
8.1	коштів державного бюджету	
8.2	коштів обласного бюджету	
8.3	коштів місцевого бюджету	
8.4	коштів інших джерел, не заборонених законодавством	
9.	Головний розпорядник коштів	

2. Визначення проблем на розв'язання яких спрямована Програма

Останніми роками громадськість України все більше переймається проблемою домашнього насильства – одного з найболючіших соціальних явищ. В Україні та інших регіонах світу спостерігається значна різноманітність форм та способів знуцання в сім'ях. Домашнє насильство – форма насильства, що найбільш прихована, часто не усвідомлювана ні постраждалими, ні представниками влади та суспільства. Однак саме домашнє насильство породжує цілу низку негативних суспільних явищ.

Насильство існує у всіх соціальних групах, незалежно від рівня доходу, освіти, становища в суспільстві, класових, расових, культурних, релігійних, соціальних, економічних аспектів.

Оскільки в незалежній демократичній Україні має місце розуміння громадськістю важливості дотримання прав людини й особистих свобод, домашнє насильство набуває ознак соціально усвідомленої проблеми. Адже це вже не особиста справа кривдника та його жертви, а проблема, що потребує загальної уваги й ужиття конкретних заходів на рівні державної політики, спрямованих на її вирішення.

Домашнє насильство є серйозним порушенням прав людини, що їх держава має обстоювати та захищати. Серед них – право на життя та фізичну недоторканість; право не бути об'єктом знуцань чи жорстокого нелюдського або принизливого поводження; право на свободу від дискримінації за ознакою статі; право на здоровий та безпечний розвиток тощо.

На жаль, для багатьох наших співвітчизників найближчі люди стають джерелом небезпеки. Для того, щоб стало можливим вплинути на цей процес, треба усвідомити, як і чому відбувається домашнє насильство, яким чином воно впливає на причетних до цього осіб і як можна оволодіти корекційними методиками впливу на агресивну поведінку людей.

Хоча від домашнього насильства переважно страждають жінки, ця проблема не може розглядатися як суто жіноча. Проблема домашнього насильства повинна вирішуватися з огляду на її багатовимірність, базуючись на реальній ситуації в країні. Громадськість і держава зобов'язані протидіяти домашньому насильству, вживаючи заходів для зміни поведінки кривдників, що його вчиняють. Це дуже важливо, адже у випадку розлучення з одними партнерами, кривдники продовжують жорстоке поводження в інших стосунках, з дітьми, близькими та соціальним оточенням. Крім того, від домашнього насильства страждають і самі кривдники, через брак любові та підтримки від своїх близьких та оточуючих.

Діти, які зазнавали фізичного насильства та приниження від близьких людей, обов'язком яких є захист їх прав, можуть надалі мати проблеми з довірою та безпечною прив'язаністю, що часто спричиняє появу психологічного дискомфорту й розладів у родинних стосунках, низьку самооцінку та складнощі соціального функціонування. Діти, до яких батьки застосовують фізичні покарання, з одного боку, є постраждалими, а з іншого – нерідко самі стають кривдниками. Незалежно від того, хто чинить домашнє насильство над дитиною, одним із руйнівних наслідків цих дій є формування у скривдженого жорстокості та прагнення помститися.

Україна є однією з небагатьох держав світу, в якій реалізуються програми, спрямовані на корекцію ненасильницької моделі поведінки для осіб, які вчиняють домашнє насильств. Робота з кривдниками становить невід'ємну частину діяльності уповноважених органів з протидії домашньому насильству, оскільки допомагає таким особам осмислити власну насильницьку поведінку, усвідомити її витоки та прояви та змінити свою поведінку. Довготривала корекція поведінки особи, яка вчинила домашнє насильство, не лише допомагатиме налагодити гармонійне життя в межах сім'ї, родини, а й поліпшуватиме майбутнє дітей, які перестануть бути свідками домашнього насильства.

3. Загальні положення Програми

Програма для кривдників Теофіпольської селищної територіальної громади (далі – Програма) передбачає комплекс заходів за результатами оцінки ризиків, спрямованих на зміну насильницької поведінки кривдника, формування у нього нової, неагресивної моделі поведінки у приватних стосунках, відповідального ставлення до власних вчинків та їхніх наслідків, до виконання батьківських обов'язків, на викорінення дискримінаційних уявлень про соціальні ролі та обов'язки жінок і чоловіків.

У Програмі терміни вживаються у значеннях, наведених у законах України «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», інших нормативно-правових актах.

Мета Програми - зміна насильницької поведінки кривдника, формування соціально прийнятих норм і гуманістичних цінностей.

Завданнями Програми є:

сприяння зміні насильницької поведінки кривдника;

сприяння засвоєнню кривдником моделі сімейного життя на засадах гендерної рівності, взаєморозуміння, взаємоповаги і дотримання прав усіх членів родини, формування у кривдника конструктивної моделі поведінки у приватних стосунках;

сприяння оволодіння кривдником знаннями про основні норми законодавства в сфері запобігання та протидії домашньому насильству за ознакою статі, а також про види відповідальності за його вчинення;

формування у кривдника відповідального ставлення до власної поведінки та її наслідків для себе та оточуючих;

сприяння розвитку у кривдника емоційного інтелекту та самосвідомості;

розвиток навичок кривдника до конструктивного безконфліктного спілкування, ефективної та ненасильницької комунікації;

розвиток здатності кривдника виявляти, аналізувати та усвідомлювати свої негативні думки, когнітивні фільтри, помилки, емоції, керувати ними, розуміти їх наслідки.

Розроблення, організацію та виконання Програми, її проходження кривдниками забезпечує КУ «Центр надання соціальних послуг» Теофіпольської селищної ради відповідно до вимог статті 8 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству».

Програма реалізується фахівцем (психологом) КУ «Центр надання соціальних послуг» Теофіпольської селищної ради, який має фахову вищу освіту (в тому числі психолог, психотерапевт, психіатр).

Забезпечення підготовки фахівців, до компетенції яких належить питання запобігання та протидії домашньому насильству, у тому числі фахівців, які реалізують Програму, належить до повноважень обласних державних адміністрацій відповідно до частини першої статті 8 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству», статті 12 Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків».

Участь у підготовці фахівців, до компетенції яких належать питання запобігання та протидії домашньому насильству, у тому числі фахівців, які реалізують Програму, належить до повноважень Теофіпольської селищної ради у сфері запобігання та протидії домашньому насильству.

Кривдника може бути направлено на проходження Програми на строк від трьох місяців до одного року у випадках, передбачених законодавством, за рішенням суду.

Також кривдник може брати участь у Програмі за власною ініціативою на добровільній основі.

Заходи з організації та забезпечення проходження Програми кривдниками проводяться відповідно до «Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі» затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2018 року № 658, наказу Міністерства соціальної політики України «Про внесення змін до Типової програми для кривдників» від 13.10.2021 №588, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 14 грудня 2021 року №1621/37243.

Інформування суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, про ухвалення рішення суду про направлення кривдника на проходження програми для кривдників здійснюється відповідно до частини першої статті 15 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству».

У разі неприбуття кривдника для проходження Програми або ухилення від її проходження без поважних причин КУ «Центр надання соціальних послуг» Теофіпольської селищної ради повідомляє про це письмово протягом трьох робочих днів уповноважений підрозділ органу Національної поліції для вжиття відповідних заходів.

У Програмі може взяти участь особа, яка належить до групи ризику щодо вчинення домашнього насильства та насильства за ознакою статі.

4. Методологічні засади

Програму розроблено на засадах когнітивної психології. Такий підхід широко застосовується в роботі з цільовою групою, він дає змогу не тільки корегувати поведінку особи, яка вчинила домашнє насильство, а й формувати в неї гуманістичні цінності.

Методики когнітивної психології спрямовані на досягнення довгострокових і тривалих позитивних результатів через зміну переконань особистості, мотивів поведінки, розв'язання її психосоціальних проблем.

Робота із кривдником спрямовується на зміну деструктивних переконань особистості, корекцію когнітивних помилок, зміну дисфункціональної поведінки завдяки усвідомленню особою впливу думок на емоції та поведінку людини, через розвиток здатності людини виявляти та усвідомлювати свої негативні автоматичні думки, керувати ними, розуміти їх наслідки, виявляти свої когнітивні помилки і долати їх.

Програмою передбачається комплексний підхід до проведення корекційної роботи з особами, які вчинили домашнє насильство або належать до групи ризику щодо його вчинення.

Характеристика Програми:

1. цільова група - кривдники;
2. кількість діагностичних занять - 4;
3. кількість індивідуальних занять - 20;
4. Кількість групових занять – 9.

Форми роботи та тривалість Програми:

діагностування - тривалість - 6 сесій по 1 год або 3 сесії по 2 год.

До проведення діагностики залучаються лікарі-психіатри/ лікарі-наркологи (за згодою). Вторинна діагностика за результатами проходження цієї Програми – 2 сесії по 1 год або 1 сесія тривалістю 2 год.

індивідуальна робота - тривалість – 19 сесій по 1 год (максимум 2,5 год на тиждень). До індивідуальної роботи входять мотиваційні бесіди - 2 сесії тривалістю 1 год.

групова робота - загальна тривалість – 18 сесій по 1 год 30 хв (максимум 3 год на тиждень) із перервою між сесіями – 10 хв; за відсутності можливості

проводити довготривалі заняття кожна сесія може проводитися під час окремої зустрічі;

змішаний варіант роботи – 1 сесія індивідуальної роботи тривалістю 1 год та 1 сесія групової роботи тривалістю 1,5 год (максимум 2,5 год на тиждень);

тривалість індивідуального заняття для кривдника – 1 год;

періодичність сесій - не рідше ніж один раз на тиждень.

Реалізує Програму, практичний фахівець (психолог) КУ «Центр надання соціальних послуг» Теофіпольської селищної ради.

Фахівець (психолог), який реалізує Програму, повинен керуватися такими принципами:

конфіденційності та захисту персональних даних відповідно до вимог Закону України «Про захист персональних даних», що полягає в гарантуванні збереження особистої інформації та нерозголошення конфіденційної інформації без згоди особи;

дотримання прав та свобод людини в процесі роботи з кривдником;

недопущення дискримінації, що полягає в тому, що кривдник має право на отримання послуг незалежно від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, віку, інвалідності, етнічного та соціального походження, громадянства, сімейного та майнового стану, стану здоров'я, місця проживання, мовними або іншими ознаками, які були, є та можуть бути дійсними або припущеними;

компетентності та професіоналізму, що полягає в застосуванні спеціальних знань з питань запобігання домашньому насильству, насильству за ознакою статі;

комплексності, що полягає у поєднанні різних форм і методів роботи в межах проведення програм для кривдників з урахуванням індивідуальних особливостей кривдника та стану його/її здоров'я.

Інформування суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та/або насильству за ознакою статі, про ухвалення рішення суду про направлення кривдника на проходження Програми для кривдників здійснюється відповідно до частини першої статті 15 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству», статті 21 Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків».

5. Проходження Програми для кривдників

В основу Програми покладено принцип комплексності, що полягає в поєднанні діагностичного, мотиваційного та корекційного блоків (останній передбачає індивідуальну та групову форми роботи).

Проходження Програми розпочинається діагностуванням особи, яка вчинила домашнє насильство або належить до групи ризику щодо його вчинення, у тому числі діагностуванням причин агресивної та насильницької поведінки кривдника:

- діагностичний блок передбачає проведення первинної діагностики причин насильницьких проявів, агресивної поведінки та підсумкової діагностики результативності проходження програми;

- мотиваційний блок спрямовано на визначення та підвищення рівня мотивації для участі у груповій формі роботи в межах Програми, формування або підвищення мотивації для зміни насильницької, агресивної поведінки;

- корекційний блок передбачає індивідуальну та групову форми роботи.

Програма передбачає застосування широкого спектра різних форм, методів і технік активного навчання дорослих осіб з метою якісного засвоєння інформації та відпрацювання необхідних навичок, використання на практиці отриманих знань і вмінь.

Теми Програми (як індивідуальних, так і групових занять) висвітлюють питання, спрямовані на розвиток особистості, мотивацію до активної участі в процесі планування подальшого життя, оволодіння навичками ненасильницького спілкування, ефективної комунікації тощо.

Програма не є єдиним розв'язання проблеми насильства і має застосовуватися в контексті ведення випадку особи, яка вчинила насильство або належить до групи ризику, щодо його вчинення. Корекційна робота буде ефективною, коли учасник Програми одночасно отримуватиме необхідні для нього соціальні послуги, що допоможуть у подоланні складних життєвих обставин або інших факторів, які підвищують ризик вчинення цією особою насильницьких дій.

Проходження Програми для мешканців Теофіпольської селищної територіальної громади надається безоплатно.

6. Тематичний план Програми

Розподіл часу за блоками і темами здійснюється відповідно до індивідуального плану проходження корекційної програми, що наведено у додатку 2 до Програми.

Схема роботи із кривдниками визначається індивідуально з урахуванням потреб особи та особливостей, визначених за результатами діагностики.

Відповідний алгоритм роботи з особою в межах програми для кривдників наведено у додатку 3 до Програми.

Після проходження особою діагностики та мотиваційного консультування з метою визначення рівня вмотивованості до участі у групі може застосовуватись індивідуальна корекційна робота або групові заняття. У деяких випадках ці дві форми роботи можуть впроваджуватись одночасно: особа може відвідувати групові заняття та за її бажанням індивідуально працювати з практичним психологом. З метою підвищення готовності особи та її вмотивованості щодо участі у групі групова робота може застосовуватись після проходження особою індивідуальних занять. Після кожного заняття необхідно передбачити домашнє завдання для закріплення отриманих знань і навичок, забезпечення постійного відстеження змін у поведінці.

Під час прийняття рішення щодо форми участі особи у цій Програмі враховуються її готовність до участі в роботі групи й ті завдання, які ставляться у роботі з нею.

Успіх реалізації Програми залежить від компетентності практичного психолога, який працює з особою, рівня його підготовки, врахування ним потреб особи, застосування в роботі інтерактивних методів і творчих підходів.

Знання та навички, яких має набути особа за результатами проходження Програми:

знання:

понять «домашнє насильство» та «насильство за ознакою статі»;

можливих наслідків домашнього насильства та насильства за ознакою статі;

відповідальності за вчинення домашнього насильства та насильства за ознакою статі;

проявів поведінки, які належать до домашнього насильства та насильства за ознакою статі, агресії, жорстокого поводження;

факторів впливу на розвиток агресивної поведінки;

причин виникнення конфліктів, методів аналізу конфліктних ситуацій, шляхів їх розв'язання та визначення власної ролі у їх вирішенні;

форм запобігання конфліктним ситуаціям;

впливу гендерних стереотипів щодо соціальних ролей жінки і чоловіка на стосунки в родині;

навички:

визначати незадоволені власні потреби, які викликають агресію та прояви гніву, та шляхи задоволення потреб ненасильницькими засобами;

розпізнавати спускові механізми вияву агресії та усвідомлювати власні почуття й почуття інших людей у ситуації конфлікту;

контролювати прояви гніву та агресії щодо інших людей;

аналізувати власні дії в ситуації домашнього насильства, насильства за ознакою статі та визначати свої власні можливості на шляху до життя без насильства;

розуміти свої власні кордони та кордони інших людей (фізичні та психологічні межі, які визначають діапазон і силу власних дій, а також сприйнятливність до дій навколишнього середовища);

будувати безконфліктне спілкування, ефективну комунікацію із членами сім'ї та оточенням на основі взаєморозуміння і взаємоповаги;

визначати перспективні цілі та формувати життєві плани, реалізовувати власні плани соціально прийнятним шляхом.

7. Очікувані результати

Виконання Програми дасть змогу знизити рівень домашнього насильства, насильства за ознакою статі та забезпечити захист прав постраждалих осіб через удосконалення системи запобігання та протидії такому насильству, удосконалення відповідної нормативно-правової бази, запровадження дієвого

механізму взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі.

За результатами Програми буде забезпечено:

зростання довіри громадян до суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі, подолання психологічних та інших бар'єрів у прийнятті та реалізації рішень щодо звернення до цих суб'єктів з приводу такого насильства;

доступність і якість надання необхідних соціальних послуг особам, постраждалим від домашнього насильства, насильства за ознакою статі, у тому числі дітям, людям похилого віку, особам з інвалідністю, громадянам, що належать до інших вразливих груп, у загальних і спеціалізованих службах підтримки постраждалих осіб, визначених Законом України «Про запобігання та протидію домашньому насильству»;

спеціальну підготовку фахівців з числа суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі, що забезпечуватиме підвищення якості надання відповідної допомоги;

підвищення рівня обізнаності населення з питань запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі, подолання негативних стереотипів і формування нетерпимого ставлення до ненасильницької моделі поведінки, посилення ролі чоловіків у протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі.

8. Координація та контроль за ходом виконання Програми

Координація роботи по виконанню Програми покладається на КУ «Центр надання соціальних послуг» Теофіпольської селищної ради. Контроль за ходом її виконання здійснює Теофіпольська селищна рада.

**Директор комунальної установи
«Центр надання соціальних послуг»**

Мирослава МАЙДАН